

Μαρούσι, 12-11-2024

Αριθ. Πρωτ.: 30228

Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πληροφορίες: Ι.Κοντοπούλου

E-mail: ikontop@eett.gr

- ΠΡΟΣ: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Υπόψη: κας Α.Κεχαγιόγλου
e-mail: ke@mindigital.gr; a.kechagioglou@mindigital.gr
- ΘΕΜΑ : Απάντηση στην υπ' αρ. 644/ 4.11.2024 Ερώτηση της βουλευτού κ. Σ.Χ. Ασημακοπούλου με θέμα: «Αναγκαία η λήψη μέτρων για τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από παιδιά και εφήβους»
- ΣΧΕΤ: α) Η υπ' αρ. 644/4.11.2024 Ερώτηση στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου
β) Το Α. Π.: 37015 ΕΞ 2024/ 5-11-2024 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 29398/5.11.24)

Σε απάντηση της υπό στοιχείο α) Ερώτησης, η οποία διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας με το υπό στοιχείο β) σχετικό, σας γνωρίζουμε ότι εκ των τιθέμενων ζητημάτων συναφή με τις αρμοδιότητες της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) είναι τα ερωτήματα υπ' αρ. 4 και 5, σχετικά με τα μέτρα για την πρόσβαση ανηλίκων σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης. Επί του εν λόγω ζητήματος θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Στις 17 Φεβρουαρίου 2024 άρχισε η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 («Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες», εφεξής «η Πράξη»), με τον οποίο επιβάλλονται υποχρεώσεις επιμέλειας στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών και ενισχύεται, μεταξύ άλλων, το επίπεδο προστασίας των ανηλίκων στις περιπτώσεις που έχουν πρόσβαση σε ενδιάμεσες ψηφιακές υπηρεσίες, όπως είναι οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

2. Η Πράξη ενισχύει σημαντικά το επίπεδο προστασίας των ανηλίκων όταν έχουν πρόσβαση σε ενδιάμεσες ψηφιακές υπηρεσίες, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μεταξύ άλλων και με τους ακόλουθους τρόπους:

- υποχρεώνει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που είναι προσβάσιμες σε ανήλικους να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων (άρθρο 28 παρ. 1 της Πράξης),

- επιβάλλει αυστηρές υποχρεώσεις στις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης (όπως είναι για παράδειγμα το Instagram) ώστε να αποτρέπουν την κατάχρηση των συστημάτων τους, λαμβάνοντας μέτρα

βάσει κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας μέσω ανεξάρτητων ελέγχων των μέτρων διαχείρισης κινδύνου τους (άρθρο 34). Οι χρήστες, και ιδίως τα παιδιά και οι νέοι, θα πρέπει να προστατεύονται από διαδικτυακούς κινδύνους όπως είναι η διάδοση της βίας, η παρενόχληση, ο εκφοβισμός, οι ψευδείς πληροφορίες, το παράνομο περιεχόμενο και/ή άτομα που ψεύδονται σχετικά με την ταυτότητά τους.

- απαγορεύει την εξατομικευμένη διαφήμιση που απευθύνεται σε ανηλίκους (άρθρο 28 παρ. 2 της Πράξης).

Κατά την εξέταση των κινδύνων που εγκυμονεί η υπηρεσία τους για τους νεαρούς χρήστες, οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης πρέπει να εκτιμούν: εάν οι ανήλικοι κατανοούν εύκολα πώς λειτουργεί η υπηρεσία, εάν υπάρχει κίνδυνος οι ανήλικοι να βρουν περιεχόμενο που θα μπορούσε να βλάψει την «υγεία, τη σωματική, πνευματική και ηθική τους ανάπτυξη» («περιεχόμενο ακατάλληλο για την ηλικία»), καθώς και πώς τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού της πλατφόρμας θα μπορούσαν να προκαλέσουν εθισμό.

4. Από τον Φεβρουάριο του 2024 όλες οι ενδιαμέσες ψηφιακές υπηρεσίες που απευθύνονται σε πολίτες της Ε.Ε. οφείλουν να εφαρμόζουν την Πράξη. Οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες έχουν ήδη λάβει μέτρα για τη συμμόρφωσή τους προς τα ανωτέρω. Για παράδειγμα, οι Snapchat, Google, YouTube, Instagram και Facebook δεν επιτρέπουν πλέον στους διαφημιζόμενους να προβάλλουν στοχευμένες διαφημίσεις σε ανηλίκους. Το TikTok και το YouTube κάνουν επίσης αυτόματα τους λογαριασμούς των χρηστών ηλικίας κάτω των 16 ετών ιδιωτικούς, έτσι ώστε μόνο γνωστές επαφές να μπορούν να δουν τα βίντεο που ανεβάζουν στους λογαριασμούς τους.

5. Η εποπτεία εφαρμογής των κανόνων που επιβάλλει η Πράξη επιμερίζεται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — που είναι κυρίως υπεύθυνη για τις πλατφόρμες και τις μηχανές αναζήτησης με περισσότερους από 45 εκατομμύρια χρήστες στην ΕΕ (όπως για παράδειγμα το Instagram, το TikTok) — και των κρατών μελών, τα οποία είναι υπεύθυνα για μικρότερες πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης σύμφωνα με το κράτος μέλος εγκατάστασης.

6. Με τον Ν. 5099/2024 ορίστηκαν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 της Πράξης, η ΕΕΤΤ ως Συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών και το Ε.Σ.Ρ και η Α.Π.Δ.Π.Χ. ως συναρμόδιες αρχές για την επιβολή της Πράξης στην Ελλάδα. Ειδικότερα, στην Ε.Ε.Τ.Τ. ανατέθηκαν όλες οι εξουσίες και αρμοδιότητες που απονέμονται από την Πράξη στον Συντονιστή Ψηφιακών Υπηρεσιών, με την επιφύλαξη αυτών που ανατέθηκαν στις δύο άλλες αρμόδιες αρχές. Το Ε.Σ.Ρ. ορίστηκε ως αρμόδιο για την επιβολή του άρθρου 26, παρ. 1, περ. α-γ και παρ. 2 και του άρθρου 28, παρ. 1 της Πράξης και η Α.Π.Δ.Π.Χ. ως αρμόδια για την επιβολή του άρθρου 26, παρ. 1, περ. δ και παρ. 3 και του άρθρου 28 της Πράξης. Επομένως, για το άρθρο 28 της Πράξης, με το οποίο επιβάλλονται μέτρα για την Προστασία των Ανηλίκων στο διαδίκτυο, αρμόδιες αρχές είναι το Ε.Σ.Ρ και η Α.Π.Δ.Π.Χ.

7. Η Ε.Ε.Τ.Τ., ως Συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών, συμμετέχει ενεργά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών, το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο που συστάθηκε με την έναρξης ισχύος της Πράξης (17/2/2024), απαρτίζεται από τους Συντονιστές των κρατών μελών και προεδρεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο τη συμβολή στη συνεπή εφαρμογή της Πράξης, στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών κλπ.

Στα πλαίσια του Συμβουλίου έχουν συσταθεί ομάδες εργασίας για την επεξεργασία εγγράφων (οδηγιών, συστάσεων, κατευθυντήριων γραμμών κ.λπ.) σχετικών με ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής της Πράξης. Μεταξύ άλλων, έχει ήδη συσταθεί ειδική ομάδα εργασίας με αντικείμενο την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο έναντι των κινδύνων των πλατφορμών και ιδίως των κοινωνικών δικτύων. Στην ομάδα αυτή συμμετέχει τόσο η Ε.Ε.Τ.Τ. όσο και το Ε.Σ.Ρ. και η Α.Π.Δ.Π.Χ., λόγω των αρμοδιοτήτων τους αναφορικά με την επιβολή των υποχρεώσεων που σχετίζονται με την προστασία των ανηλίκων.

Στα πλαίσια της ανωτέρω ομάδας εργασίας για την προστασία των ανηλίκων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται και ανταλλάσσει απόψεις με τους Συντονιστές των κρατών μελών με στόχο την έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών σχετικά με την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2025, η Επιτροπή προβλέπεται να θέσει σε δημόσια διαβούλευση Κατευθυντήριες Οδηγίες, οι οποίες όταν εγκριθούν θα παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι διαδικτυακές πλατφόρμες πρέπει να εφαρμόζουν υψηλά επίπεδα ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων στο διαδίκτυο, όπως απαιτείται από την Πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες (DSA). Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες, οι πλατφόρμες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δικαιώματα και το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών αποτελούν κεντρικό μέλημα ήδη κατά τον σχεδιασμό των υπηρεσιών τους. Επίσης, θα πρέπει να υιοθετούν μια προσέγγιση βάσει κινδύνου, να διενεργούν τακτικά εκτιμήσεις επιπτώσεων και να εφαρμόζουν μέτρα μετριασμού για τυχόν πιθανούς κινδύνους για τους ανηλίκους που απορρέουν από τις υπηρεσίες τους. Οι Κατευθυντήριες θα περιλαμβάνουν επίσης μια εναρμονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την επαλήθευση της ηλικίας των χρηστών των πλατφορμών.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνηση που άπτεται των αρμοδιοτήτων μας.

Ο Πρόεδρος

Καθηγ. Κωνσταντίνος Μασσέλος